279129 - İmtihanlarda Kopya Çekerek Elde Edilen Diplomayla Çalışmanın Hükmü

Soru

(278157) nolu soruda kopya çekerek elde edilen diplomayla çalışmayı ve kazanılan maaşın hükmünü sormuştum beni (26123) nolu cevaba yönlendirdiniz.

Bu konuda birçok fetvayı araştırdım, bazı alimler şöyle demektedir: Kopya günahından tövbe edip işin ehli olup işini iyi yapıyorsa bu diplomayla çalışabilir. Diplomanın kopya nedeniyle geçersiz olmadığına dair delil ve usul hakkında bilgi verir misiniz?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Sınav vb. konularda kopya çekmek haramdır. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Her kim aldatır/hile yaparsa bizden değildir." (Muslim 102)

Kim böyle bir günah işlerse Allah'a tövbe etmesi gerekir.

Bir kimse işini hakkıyla eda ediyorsa bu tür diplomalarla çalışmasında sakınca yoktur. Çünkü diploma istenmesinin en önemli amacı kişinin işi hakkıyla yerine getirmesidir.

Diploma talep eden veya şart koşan kişi ve kurumlar, diplomayı taşıyan herkesin yapacağı işe ehil olmadığını biliyorlar. Ancak diplomanın varlığının belirli bir işi yapacağına ehil olduğuna kanıt kabul edildiği halde pratik yeteneğine bakılır. Şayet diplomalı çalışan meslektaşları gibi işleri yerine getirebiliyorsa diplomayı hangi şartlarda aldığı ve kopya vb. durumlar araştırılmaz. Zira bu insanları çok zor durumda bırakacaktır.

Şeyh İbn Baz Rahimehullah'a şöyle soruldu: Bir adam diploma sınavında kopya çekmiş ve şu an bu

diplomayla çalışıyor ama işini güzelce yerine getiriyor, aldığı maaş helal mi haram mı?

Cevap:

Umarım sakıncası yoktur inşallah. Ancak yaptığı günahtan dolayı tövbe etmesi gerekir. Ayrıca gerektiği gibi işini yerine getirebiliyorsa kazancında bir sakınca yoktur. Ancak geçmişte kopya çekmekle hata yapmıştır ve tövbe etmesi gerekir. (Mecmu Fetava bin Baz 31/19)

Bunun delili şöyle getirilir; insanlar arasında olan genel olan durum ve küçük hataların affedilir olması. Bu nedenle sınavlarda kopya çekerek elde edilen diplomayla sahte diploma arasında fark vardır. Şayet herhangi bir kurum belirli bir diploma şart koşuyorsa ve çalışan kopya çekerek diplomaya sahip olmuşsa kurumun istediği şart yerine getirilmiş kabul edilir. Ve kişinin yaptığı hata ve işlediği günah affedilir. Fakat sınava hiç girmemiş ve sahte diploma getiren kişinin diploması geçerli sayılamaz.

Şayet böyle bir kimse meslektaşları işleri ve görevini gerektiği gibi yerine getiriyorsa ve yaptığı kopya işinden tövbe etmiş ise çalışmasında sakınca yoktur. Büyük şeriatın amacı tövbekârın tövbesine destek olmak ve geçmişi affetmektir. Yüce Allah şöyle dedi: “Faiz yiyenler, ancak şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar. Bu, onların, “Alışveriş de faiz gibidir.” demelerinden dolayıdır. Oysa Allah, alışverişi helâl, faizi haram kılmıştır. Bundan böyle kime Rabbinden bir öğüt gelir de (o öğüte uyarak) faizden vazgeçerse, artık önceden aldığı onun olur. Durumu da Allah’a kalmıştır. (Allah, onu affeder.) Kim tekrar (faize) dönerse, işte onlar cehennemliklerdir. Orada ebedî kalacaklardır.” (Bakara 275)

Şeyhulislam İbn Teymiye rahimehullah şöyle dedi:

Bu ayet her konu için genel bir hükümdür. Kendine Rabbinden öğüt gelen herkes için geçerlidir. Geçeni Allah affeder.

Yüce Allah şöyle dedi: “Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten iman etmiş kimselerseniz, faizden geriye kalanı bırakın.”

Bu Ayetten yapılan çıkarıma göre ayetteki ifade şöyledir: “geriye kalanı bırakın” oysa, “daha önce

aldığınız faizi iade edin” dememiştir. Bu nedenle diğer ayette: “artık önceden aldığı onun olur.” ifadesi vardır. Bu durum Müslüman için de geçerlidir.

Haram olduğunu bilen kimseye Allah’tan bir öğüt geldiğinde bu haramı bırakırsa Allah tövbe edenlerin tövbelerini kabul eder. Böylece geçmişte yapılan günah olmamış gibi olur ve durumlar da Allah’a kalmıştır. Allah kulların tövbelerini kabul eder.

Şayet bu ayet kafirler için geçerlidir denilirse,

Cevap: Kur’an’da bu ayetin kafirlere özel olduğuna dair bir kanıt yoktur. Bilakis şöyle denmiştir: “Bundan böyle kime Rabbinden bir öğüt gelir de (o öğüte uyarak) faizden vazgeçerse, artık önceden aldığı onun olur.” Müslümanı kapsaması daha evladır.

Bununla birlikte; “Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten iman etmiş kimselerseniz, faizden geriye kalanı bırakın.” Ayetinden sonra şu ayet gelmektedir: “Şayet tövbe ederseniz anaparanız sizindir” Tövbe günahkâr Müslümanı kapsadığı gibi kafiri de kapsar. (Cami el Mesail 1/271)

En iyisini Allah bilir.